

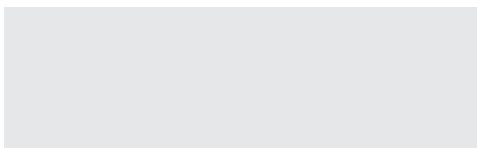
Proves d'accés a la universitat

Geografia

Sèrie 1

Qualificació		
Exercici 1	1	
	2	
	3	
Exercici 2	1	
	2	
Exercici 3	1	
	2	
	3	
Exercici 4	1	
	2	
	3	
Exercici 5	1	
	2	
	3	
Suma de notes parcials		
Qualificació final		

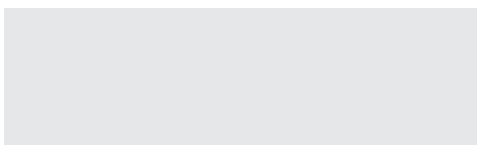
Etiqueta de l'alumne/a

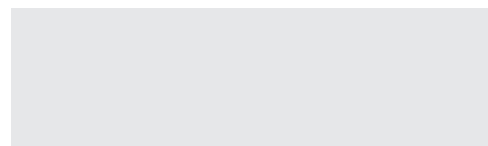
Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta d'una part comuna (exercicis 1 i 2), que heu de fer obligatòriament, i d'una part optativa (exercicis 3, 4 i 5), de la qual heu d'escollir dos exercicis.

PART COMUNA

Exercici 1

[2 punts en total]

Els antecedents de la Unió Europea (UE) es remunten a l'any 1951, amb la formació de la Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer (CECA) per part dels sis països fundadors. Des d'aleshores molts altres països s'han anat afegint al procés de construcció europea fins a arribar a la UE actual, que està formada per vint-i-vuit estats i és la primera potència comercial del món.

Composició de la Unió Europea

FONT: Elaboració pròpia a partir de dades publicades per la Unió Europea a <<https://europa.eu/european-union/about-eu/>>.

1. **a)** Anomeneu i marqueu en el mapa els sis països fundadors de la Comunitat Econòmica Europea.

[0,3 punts]

b) Quins són els tres darrers països que s'han incorporat a la Unió Europea? Marqueu-los també en el mapa.
[0,2 punts]

2. L'any 1995 Espanya s'incorpora al Tractat de Schengen. Expliqueu en què consisteix aquest tractat i quins n'han estat els avantatges per als ciutadans de la Unió Europea.
[1 punt]

3. Relacioneu els esdeveniments de la columna de l'esquerra amb l'any en què van passar. Per fer-ho, escriviu el número corresponent en les caselles de la columna de la dreta.
[0,5 punts]

1. Espanya entra a la Comunitat Econòmica Europea (CEE).	☐	1957
2. Es crea la CEE.	☐	1986
3. Entra en vigor el Tractat de Maastricht, que fixa les bases de la UE.	☐	2002
4. Comença a circular l'euro com a moneda de la UE.	☐	1993

Exercici 2

[2 punts en total]

Segons l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat), l'índex de fecunditat a Catalunya es manté estable, amb un nombre mitjà d'1,39 fills per dona. La taula següent recull les dades de les variables principals relacionades amb la fecunditat de la població catalana:

	<i>IF</i>	<i>EMM</i>	<i>TGF</i>
1975	2,72	28,30	79,60
1986	1,37	28,50	41,80
1990	1,24	29,10	36,80
1995	1,14	30,30	34,00
2000	1,31	30,90	40,20
2005	1,42	30,93	45,39
2010	1,46	31,10	45,91
2015	1,39	31,89	40,96

IF: Índex de fecunditat (nombre mitjà de fills per dona).

EMM: Edat mitjana de la maternitat.

TGF: Taxa general de fecunditat en ‰.

FONT: Adaptació de dades publicades per l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat), 2016.

1. La fecunditat és un dels indicadors principals de la transició demogràfica. Quin factor explica que a Catalunya hi hagués un augment de la taxa general de fecunditat (TGF) entre el 1995 i el 2010? Per què va disminuir el 2015?

[1 punt]

2. Actualment, l'indicador de fecunditat de Catalunya no arriba a 1,4. Exposeu quines causes poden explicar aquest fet i les conseqüències demogràfiques que té.
[1 punt]

PART OPTATIVA

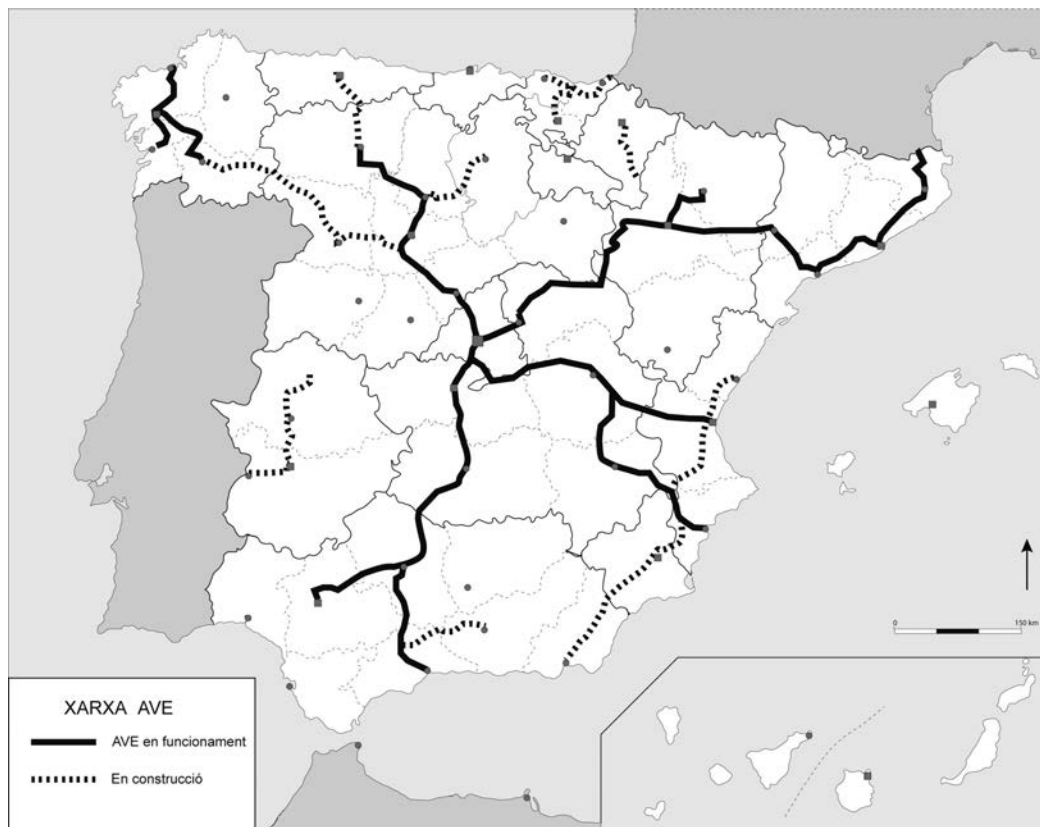
Escolliu DOS dels tres exercicis següents.

Exercici 3

[3 punts en total]

En les darreres dècades, Espanya ha construït una xarxa de tren d'alta velocitat (AVE) que és de les més extenses del món. Malgrat tot, s'ha criticat l'elevat cost de la infraestructura i el model seguit en el traçat. A continuació, podeu observar el mapa amb el traçat que ja s'ha construït i els trams que estan en construcció:

Xarxa ferroviària d'alta velocitat (AVE)

FONT: Elaboració pròpia a partir d'informació extreta d'ADIF [en línia].

1. Observeu el mapa i digueu quin és el model de traçat de la xarxa ferroviària d'alta velocitat a Espanya. Quins avantatges i inconvenients té aquest model?
[1 punt]

2. Quins problemes presenta actualment la xarxa ferroviària convencional? La xarxa d'AVE pot solucionar aquests problemes?
[1 punt]

3. Quines són les funcions principals del transport?
[1 punt]

Exercici 4

[3 punts en total]

Un pis de 15 m² per 1.000 euros al mes, sense despeses incloses. No és Manhattan, és Sant Antoni, un dels —fins fa poc— barris populars de Barcelona. L'apartament, un estudi *loft* sense divisions en què el llit està a menys d'un metre de la cuina, ha passat de ser l'excepció a ser la norma. En Jordi, el comercial d'una de les immobiliàries del barri que ensenya el pis, creu que està bastant bé «perquè tots els electrodomèstics són nous» i que si el preu és una mica alt es deu «al fet que el barri està una altra vegada de moda». Més enllà de les tendències i la llei de l'oferta i la demanda, els experts assenyalen un altre procés: el que passa a Sant Antoni o al Poble-sec, amb les seves particularitats, va passar al Raval, al Gòtic, a la Barceloneta, comença a passar al Poblenou i, més enllà de Barcelona, a altres barris com Malasaña o Lavapiés, a Madrid. Es diu *gentrificació*. El fenomen es defineix com «la substitució de la classe popular d'un barri per una de poder adquisitiu més gran», resumeix José Mansilla, antropòleg urbà i membre de l'Observatori d'Antropologia del conflicte Urbà (OACU).

Traducció feta a partir del text
d'Esperanza ESCRIBANO. «La gentrificación arrasa los barrios de Barcelona,
donde vivir es cada vez más caro». *Público* [en línia] (11 desembre 2016)

1. L'autora fa referència al terme *gentrificació* per a referir-se a un procés que es dona a molts barris de les grans ciutats. Expliqueu quines són les característiques més rellevants de la gentrificació.

[1 punt]

2. Definiu els termes següents.

[1 punt]

Especulació urbana:

Terciarització:

3. En l'actualitat, més de la meitat de la població mundial viu en zones urbanes. Expliqueu quins han estat els processos que han donat lloc a la concentració de la població a les ciutats.

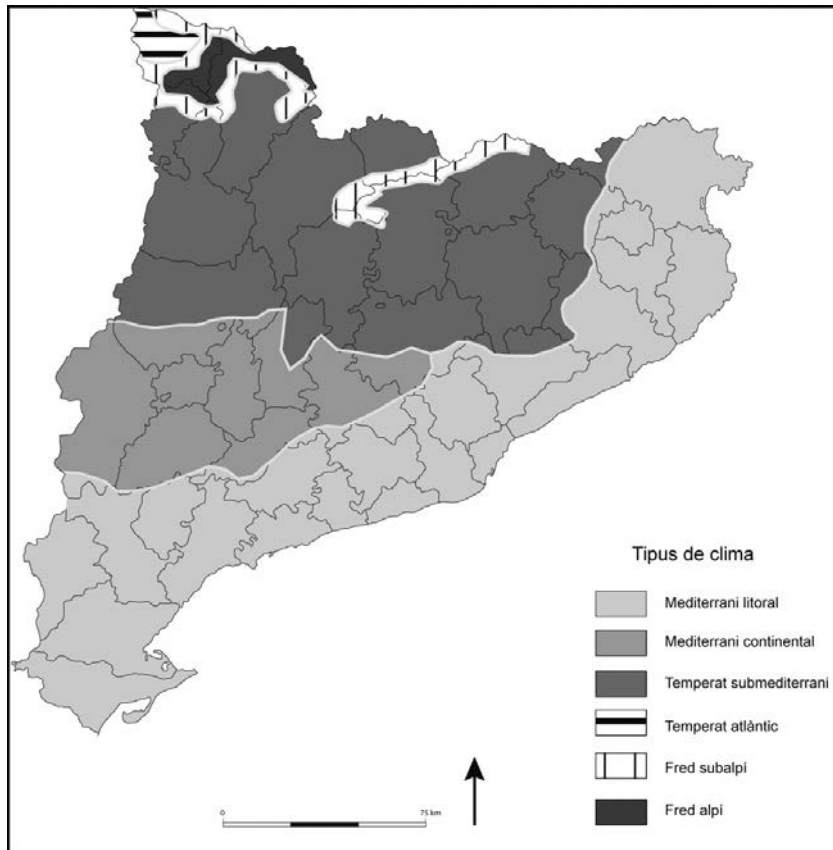
[1 punt]

Exercici 5

[3 punts en total]

Un incendi forestal va cremar una zona boscosa entre Martorell i Castellví de Rosanes, al Baix Llobregat, el mes de juliol del 2017. Una vintena de dotacions terrestres i dotze mitjans aeris dels bombers van treballar en l'extinció del foc, i al cap d'unes quantes hores van aconseguir estabilitzar-lo. Un cop acabada la feina, els bombers van voler remarcar la necessitat de ser molt curosos amb les burilles, sobretot a les comarques de clima mediterrani perquè tenen un risc d'incendis elevat.

Climes de Catalunya

FONT: Adaptació d'un mapa publicat a Lluís SOLÉ SABARÍS. *Geografia de Catalunya*. Barcelona: AEDOS, 1958.

1. Exposeu breument les característiques del clima mediterrani litoral. Observeu el mapa i escriviu el nom de cinc capitals de comarca que es localitzin dins la zona d'aquest clima. [1 punt]

2. Expliqueu la diferència entre un fenomen natural i un risc natural. Esmenteu dos riscos naturals associats als elements climàtics mediterranis.
[1 punt]

3. Els incendis forestals són un dels principals problemes ambientals dels territoris de clima mediterrani. Expliqueu-ne les causes en relació amb els canvis en l'espai rural i en la gestió forestal que s'han produït durant les darreres dècades.

[1 punt]

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans

Proves d'accés a la universitat

Geografia

Sèrie 5

Qualificació		
Exercici 1	1	
	2	
Exercici 2	1	
	2	
Exercici 3	1	
	2	
Exercici 4	1	
	2	
Exercici 5	1	
	2	
	3	
Suma de notes parcials		
Qualificació final		

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta d'una part comuna (exercicis 1 i 2), que heu de fer obligatòriament, i d'una part optativa (exercicis 3, 4 i 5), de la qual heu d'escollir dos exercicis.

PART COMUNA

Exercici 1

[2 punts en total]

Encara que històricament Europa ha estat un dels continents més poblats, la desacceleració del seu creixement demogràfic durant les darreres dècades li ha fet perdre pes en el conjunt de la població del planeta. La taula següent mostra l'evolució de la població dels estats que actualment formen la Unió Europea (UE) en relació amb la població mundial:

*Evolució de la població mundial i dels estats de l'actual Unió Europea (1960-2015)
(dades en milions d'habitants)*

	1960	1970	1980	1990	2000	2010	2015
<i>Món</i>	3.033	3.700	4.458	5.330	6.145	6.958	7.383
<i>Estats de l'actual UE (28 estats)</i>	406,7	439,9	461,8	475,2	487,3	503,2	508,5

FONT: Elaboració pròpia a partir de dades publicades per les Nacions Unides i l'Eurostat.

1. Observeu les dades de la taula i comenteu quin era el pes demogràfic dels estats de la UE respecte al conjunt de la població mundial el 1960 i el 2015. Quins han estat els condicions principals de l'evolució demogràfica dels estats de l'actual UE en el període 1960-2015?

[1 punt]

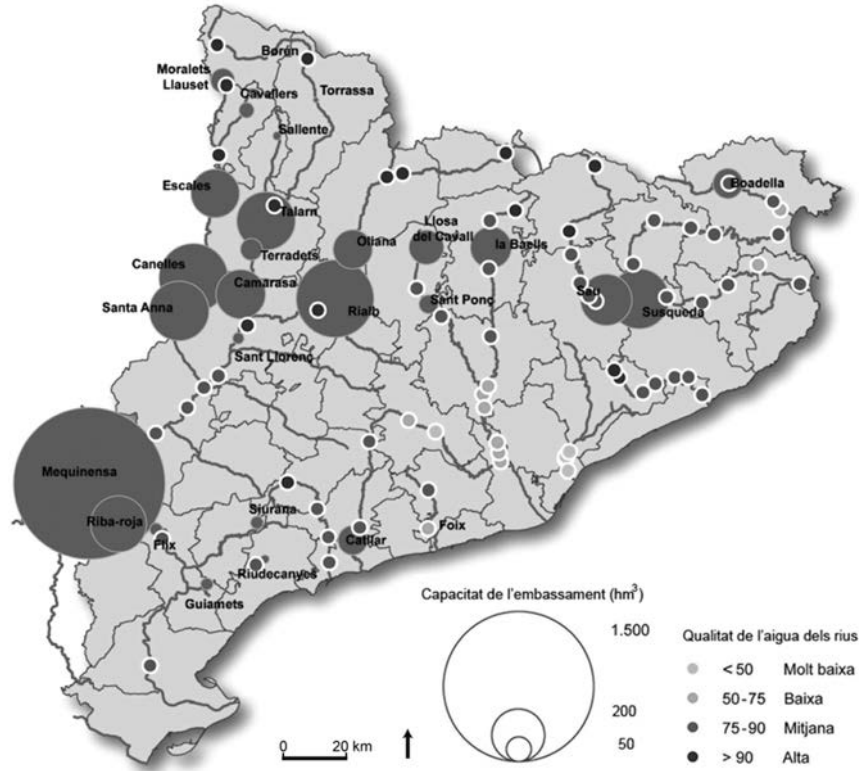
2. Exposeu els objectius polítics i econòmics de la Unió Europea.
[1 punt]

Exercici 2

[2 punts en total]

L'aigua potable és un bé escàs i a la regió mediterrània periòdicament es produeixen episodis de sequera que exigeixen un consum responsable de l'aigua. El mapa següent mostra els embassaments d'aigua superficial a Catalunya.

Capacitat dels embassaments i qualitat de l'aigua dels rius a Catalunya

FONT: AGÈNCIA CATALANA DE L'AIGUA (ACA), 2017.

1. Quins són els rius que tenen més embassaments? Quines altres fonts d'aigua s'utilitzen per a abastir la població que viu a la costa o a les zones properes?

[1 punt]

2. Quines mesures d'estalvi i eficiència en el consum de l'aigua és recomanable adoptar tant en l'àmbit domèstic com en el sector agrícola i en l'industrial per a fer un ús més responsable d'aquest recurs?

[1 punt]

PART OPTATIVA

Escolliu DOS dels tres exercicis següents.

Exercici 3

[3 punts en total]

Reindustrialitzant la desindustrialització

Catalunya, com moltes altres economies avançades, ha viscut un procés de desindustrialització des dels anys setanta del segle xx que s'ha accelerat amb el pas del temps, alhora que es produïa una progressiva terciarització de l'economia. En els darrers trenta anys, la indústria manufacturera ha perdut molt de pes en l'ocupació: ha passat de representar més del 30 % a menys del 20 %. Des de l'any 2000, ha caigut del 25 % al 14 % i ha perdut un 40 % dels assalariats. [...]

Els principals problemes d'aquesta desindustrialització han estat causats per la contracció de la demanda interna, que havia viscut uns quants anys de gran creixement, en bona part a causa d'un desenvolupament desmesurat de la construcció, i també per l'augment de la competència dels països emergents, en particular per la irrupció de la Xina com un actor global, amb uns costos imbatibles en els sectors més intensius en mà d'obra. [...]

I a partir d'aquí, què? Doncs hem de treballar per aconseguir reindustrialitzar. [...] La nova indústria ha de tenir més valor afegit; ha de ser més innovadora, més tecnològica, més internacional, menys manufacturera, de més servei; ha d'estar més integrada amb altres empreses.

Adaptació d'un text de Josep GONZÁLEZ publicat a *Món Empresarial* [en línia] (20 maig 2015)

1. A què es refereix l'autor del text quan esmenta la desindustrialització dels anys setanta? Quina en va ser la causa? Quines conseqüències immediates va tenir en la indústria catalana?

[1,5 punts]

2. Quines són les característiques de la indústria catalana? Quins són els seus punts forts?
[1,5 punts]

Exercici 4

[3 punts en total]

La Llei de protecció, gestió i ordenació del paisatge de Catalunya afirma que la riquesa paisatgística de Catalunya constitueix un patrimoni ambiental, cultural, social i històric que influeix en la qualitat de vida dels ciutadans i que esdevé sovint un recurs de desenvolupament econòmic.

Paisatge rural de la Conca de Barberà

FONT: Fotografia cedida pel Laboratori d'Anàlisi i Gestió del Paisatge (LAGP) de la Universitat de Girona.

1. Identifiqueu tres elements que caracteritzen aquest mosaic paisatgístic. Es tracta d'un paisatge degradat o ben conservat? Per què?
[2 punts]

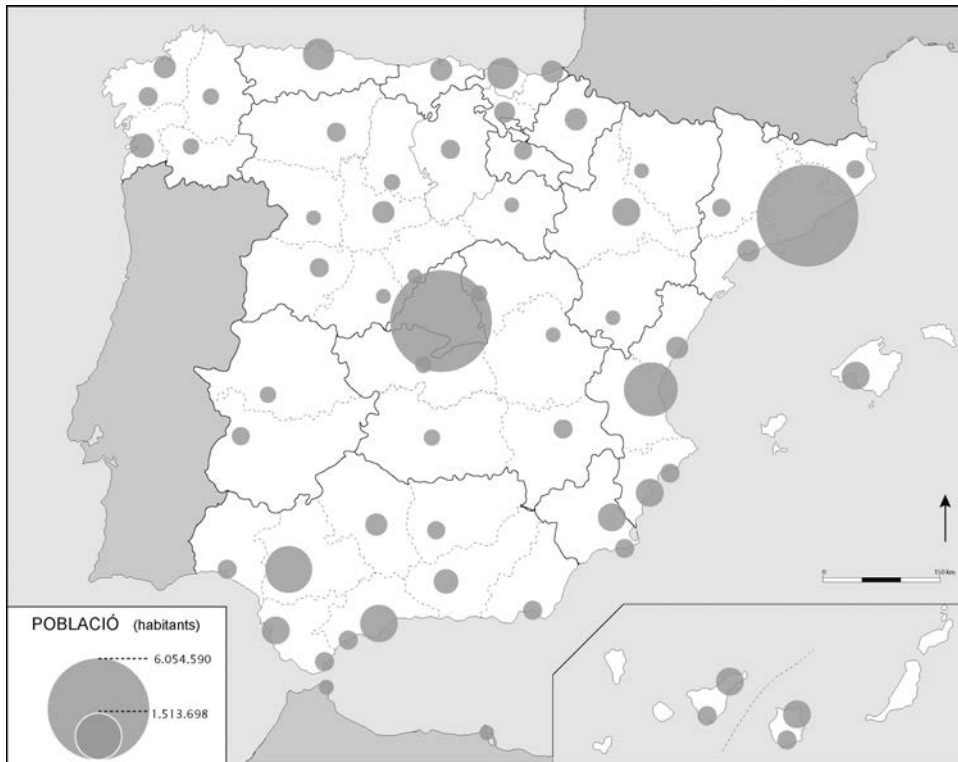
2. A quina regió bioclimàtica pertany el paisatge que observem en la fotografia? Es pot convertir en un recurs turístic? Justifiqueu la resposta.
[1 punt]

Exercici 5

[3 punts en total]

El 2030 gairebé el 40 % de la població d'Espanya viurà en quinze grans ciutats de més de 300.000 habitants, mentre que el 1950 el percentatge era del 15,6 %. L'èxode del camp a les grans ciutats es dona en totes les parts del món. El mapa següent mostra la distribució de les principals àrees urbanes d'Espanya l'any 2012:

Població de les àrees urbanes (2012)

FONT: MINISTERIO DE FOMENTO. *Atlas digital de las áreas urbanas* [en línia].

1. Encercleu cinc àrees metropolitanes sobre el mapa.
[1 punt]
2. Escriviu en el quadre següent el nom de cadascuna de les àrees metropolitanes que heu encerclat en la qüestió anterior i esmenteu dues ciutats que formin part de cadascuna:
[1 punt]

<i>Àrea metropolitana</i>	<i>Ciutats</i>

3. Quines són les grans diferències territorials, econòmiques i administratives entre les àrees urbanes de Barcelona i Madrid?

[1 punt]

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans